

Mesijansko Biblijska Studija - 031
NAGLASCANI IZ ROĐENJA I RANOG
ŽIVOTA ISUSOVOG

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

PREVOD NA SRPSKI JEZIK

NAGLASCICI IZ ROĐENJA I RANOG ŽIVOTA ISUSOVOG

MBS 031

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

A oni ga upitaše govoreći: „Učitelju, kada će to dakle biti i koji će biti znak kad se to ima događati?“

(Luka 21:7)

UVOD

U ovoj studiji proučavaćemo o rođenju i ranom životu Ješue (Isusa), a sve u kontekstu Jevrejske pozadine i običaja iz prvog veka.

Jednu stvar koju svakako treba primetiti kada govorimo o Isusovom rođenju i ranom životu jeste da sve šta možemo da saznamo o tome nalazimo u Evandeljima po Mateju i po Luki. Oni nam pričaju priču o Isusovom rođenju i ranom životu, dok nam Marko i Jovan o tome ne govore ništa. Međutim, Matej i Luka nam pričaju priču iz dve različite perspektive: Matej nam priča o rođenju i ranom životu Ješue iz Josifove perspektive, dok nam Luka istu tu priču predstavlja iz Marijine perspektive. U Evandelju po Mateju, Josif igra aktivnu ulogu, dok Marija ima pasivnu ulogu. Matej beleži šta Josif razmišlja, ali ne i što Marija razmišlja. Na primer, u Mateju 1:20 zabeleženo je kako je anđeo došao Josifu, ali ne i anđeosko ukazivanje Mariji. Sa druge strane, Lukino Evandelje pripoveda priču iz Marijine perspektive. U ovom Evandelju Marija ima aktivnu ulogu dok je Josifu dodeljena pasivna uloga. U Luki 1:26 zabeleženo je kako se anđeo pokazuje Mariji, ali nema anđeoskog ukazanja Josifu. Luka nas obaveštava o tome šta Marija misli, ali ne i o tome šta Josif misli.

I. ROĐENJE ISUSOVO

A. Objava

U Evandeljima nalazimo tri različite objave o rođenju Mesije. Prva objava je za Mariju; druga objava je za Josifa, a treća objava za pastire.

1. Za Mariju

Najbolje mesto da započnemo je Luka 1:26-38. Ovaj odlomak beleži kako je anđeo Gavriilo poslan Mariji da bi je obavestio o nadolazećem rođenju Mesije, u stihovima 26-27: ***A u šestome mesecu posla Bog anđela Gavrila u galilejski grad imenom Nazaret k devici isprošenoj za čoveka kojemu beše ime Josif, iz doma Davidova. I devici beše ime Marija.***

U ovom odlomku dve stvari su iznesene kao tvrdnja. Prvo, osoba kojoj je Gavriilo poslan je Marija ili na hebrejskom Mirijam; i drugo, jasno je naglašeno da je Marija devica.

U stihovima 30-33, anđeo objavljuje Mariji: ***I reče joj anđeo: „Ne boj se, Marijo, jer si našla milost kod Boga. I evo, začćeš i roditi sina, i daćeš mu ime ISUS. On će biti velik i zvaće se Sin Svevišnjega. I Gospod Bog daće mu presto Davida, oca njegova. I kraljevaće nad domom Jakovljevim zauvek, i kraljevstvu njegovu neće biti kraja.“***

Gavriilo obaveštava Mariju da će roditi sina i da će mu dati ime ISUS. Treba se setiti da kada Gavriilo priča sa Marijom on ne priča ni srpski, ni grčki, nego hebrejski. Na hebrejskom se ime „Isus“ izgovara kao Ješua, a izvorno ima značenje „spasiti“. Njegovo ime će biti ISUS, što znači „Spasenje“ ili „Spasitelj“.

Gavriilo tada naglašava nekoliko stvari u vezi sa Sinom Marije, što može da se sumira u pet tačaka. Prvo, u vezi sa Utelovljenjem, Bog će postati čovek u osobi Isusa, Sina Marijinog. Drugo, u vezi sa Njegovim imenom, zvaće se ISUS, što znači „Spasenje“ ili „Spasitelj“. Treće, u vezi sa suštinom Njegove prirode, Mariji je rečeno u stihu 32a, „Biti će velik“. Četvrto, On će biti Sin Svevišnjega; biće Sin Božiji kroz samu prirodu Njegovog jedinstvenog odnosa sa Bogom Ocem. I peto, On će ispuniti Savez Davidov.

U Davidovom savezu Bog je obećao Davidu četiri večne stvari: večnu kuću, večni tron, večno kraljevstvo, i večnog potomka. Sve to je izneseno u ovom odlomku. U vezi sa tronom čitamo u stihu 32b, ***i Gospod Bog daće mu presto Davida, oca njegova***. U vezi sa kućom anđeo kaže u stihu 33a, ***i kraljevaće nad domom Jakovljevim zauvek***. U vezi sa kraljevstvom čitamo u stihu 33b, ***i kraljevstvu njegovu neće biti kraja***. U vezi sa večnim potomkom anđeo je ustvrdio u stihu 32a, ***On će biti velik i zvaće se Sin Svevišnjega***.

Kada Marija upita kako će sve to da se desi u svetlu činjenice da je ona devica, anđeo joj odgovara u stihu 35: ***I anđeo joj, odgovorivši, reče: Duh Sveti doći će na te i sila Svevišnjega oseniće te. Zato će se i to sveto što je od tebe rođeno zvati Sin Božiji***.

Iz onoga što je ovde rečeno proizašao je jedan potpuno pogrešan koncept. U nekim krugovima se uči da je bilo nužno Devičansko rođenje, jer se samo tako moglo sprečiti da Ješua nasledi grešnu prirodu. Sledom toga se uči da se grešna priroda nasleđuje samo po muškoj liniji. I zato što Isus nije imao ljudskog oca bio je bezgrešan. Imao je samo ljudsku majku, a grešna priroda se ne prenosi preko majke.

U stvari, ne postoji odlomak u Bibliji koji je ikada učio da se grešna priroda prenosi samo preko očeve linije. Zapravo, ponekad Biblija naglašava baš žensku stranu više nego mušku. Na primer, u Psalmu 51:5: ***u grehu me zače majka moja***. Stvarnost je da grešnu prirodu nasleđujemo kroz oba roditelja, i kroz oca i kroz majku.

Ono što je sprečilo da Isus nasledi grešnu prirodu nije nedostatak muškog semena, već činjenica koja nam je navedena u stihu 35: **Duh Sveti doći će na te i sila Svevišnjega oseniće te.** Treba da upamtimo da je Bog suveren i da ne može niko da ograniči kako će On da čini stvari. Da je Bog hteo mogao je da načini bezgrešno biće koristeći i muško seme i žensko jajašce. Zašto baš Devičansko rođenje? Pa zato što je Bog tako odlučio da učini, a nikako zato što je to jedini način. On je to odlučio učiniti na taj način, i birajući takav način ujedno je ispunio i proroštva koje je On sam izrekao u Starom zavetu, proroštva koja su nagoveštena još u Postanku 3:15, a potpuno jasno iznesena u Isaiji 7:14.

Još jednom, grešna priroda prenosi se podjednako preko oba roditelja. Ono šta je Isusa zaštitilo da On ne nasledi grešnu prirodu bila je ta služba zasenjenja Duha Svetoga. Zasenjenje od Duha Svetoga moglo je da proizvede bezgrešnu osobu koristeći i žensko jajašce i muško seme, ali je Bog odlučio da će upotrebiti samo ženu.

Zbog zasenjenja koje je izvršio Duh Sveti, ono što će proizaći biće dve stvari: prvo, biće sveto; to jest bezgrešno, i drugo; biće Božansko, to jest Sin Božiji.

Primajući istovremeno i proroštvo i odgovor na pitanje Marija odgovara u stihu 38: **A Marija reče: 'Evo sluškinje Gospodnje! Neka mi bude po reči tvojoj.' I anđeo ode od nje.**

Od tog trenutka Marija je sebe u potpunosti podložila volji i brizi Božijoj. Ovo je mudra odluka u svetlu barem tri činjenice. Prvo, kazna iz Starog zaveta za zaručnicu koja bi se zatekla u drugom stanju bila je egzekucija kamenovanjem. Marija je morala da se pouzda u Gospoda da će je On zaštititi od takve kazne, jer je postajalo sve očiglednije da ona nosi bebu, a još uvek nije bila udana za Josifa. Drugo, morala je da se pouzda u Boga za to kako će zajednica da reaguje; morala je verovati da će je Bog zaštititi da ne bude izopćena u potpunosti, jer tako bi njeno dete zauvek ostala „nezakonito“. Treće, morala se pouzdati u Boga za svoj odnos sa Josifom. Ovo je uistinu bio veliki problem, jer Josif, budući je bio pravedan čovek, uistinu je razmatrao raskid zaruka sa Marijom.

Nešto kasnije, u Luki 1:46-55, nalazimo reakciju Marije na poruku Božiju koja je predana njoj. Marijina pesma može se podeliti u dva dela. U prvom delu, stihovi 46-50, Marija govori o tome što je Gospod učinio za nju. U drugom delu, stihovi 51-55, Marija govori o tome što će Bog da učini za Izrael. Ova Pesma Marijina pokazuje svu raskoš njene duhovnosti i njenog poznavanja Pisama, a mnoge stvari koje ona ovde izgovara uvelike nalikuju na Pesmu Aninu u Prvoj Samuilovoj 2. Marija ističe dve ključne tačke u svojoj pesmi.

Prvo, to da je Gospod njen Spasitelj kaže u stihu 46-47: **A Marija reče: „Veliča duša moja Gospoda i kliče duh moj u Bogu, Spasitelju mojemu“.**

Ljudi koji trebaju Spasitelja jesu grešnici, jer upravo zbog svojih greha i trebaju Spasitelja. Ovo opovrgava tvrdnje da je Marija bila bezgrešno biće. Ona je bila grešnik i njoj je bio potreban Spasitelj.

I drugo, Onaj koji dolazi ispuniće obećanje dano Avramu, u stihovima 54b-55: ... **setivši se milosrđa, kao što progovori ocima našim, Avramu i potomstvu njegovu doveka.**

2. Za Josifa

Objavu rođenja Ješuinog Josifu nalazimo u Mateju 1:18-25. U ovom odlomku naglasak je očigledno na Devičanskom rođenju. To je naglašeno čak na tri mesta. Prvi put u stihu 18: **A rođenje Isusa Hrista beše ovako: budući da mati njegova Marija bi isprošena za Josifa, već pre no što se oni sastadoše nađe se trudna od Duha Svetoga.**

Drugi put u stihovima 22-23: **A sve se to dogodi kako bi se ispunilo ono što kaza Gospod po proroku govoreći: Gle, devica će začeti i roditi sina, i daće mu ime Emanuel, što je u prevodu: Bog je s nama.**

Činjenica da je Isaija 7:14 citiran od strane Mateja pokazuje nam jasno da je Isaija 7:14 u prvom veku, u judaizmu bio shvaćen tako da govori o Devičanskom rođenju.

Treći put je Devičansko rođenje naglašeno u stihu 25: I ne upozna je sve dok ona ne porodi sina svojega, prvorođenca. I nadenu mu ime ISUS.

Nešto pre u ovoj studiji, kada smo govorili o naveštanju Isusovog rođenja Mariji, istaknuli smo da se Marija na kraju u potpunosti podložila Božijoj volji i brizi jer je s razlogom bila zabrinuta u vezi sa tri stvari: prvo, da ne bi bila kamenovana do smrti što je kazna u skladu sa Mojsijevim zakonom; drugo, da će se Bog pobrinuti za reakciju zajednice prema njoj; i treće, da će Gospod izgladiti njen odnos sa Josifom. Josif bi sasvim realno mogao da pretpostavi očigledno, da mu je Marija bila neverna. I zaista, stih 19 nam kaže: **A Josif, muž njezin, kako je bio pravedan i nije hteo da je javno osramotiti, naumi je otpustiti potajice.**

Josif je već na ličnom nivou počeo da priprema otpusno pismo. Započeo je sa procedurom razvoda, jer je u sebi pretpostavio, u svetlu te novonastale trudnoće, da mu je Marija bila neverna. Upravo u tom trenutku se anđeo ukazuje Josifu prenoseći mu poruku koja suštinski sadrži tri stvari. Prvo, on treba da ispuni svoj bračni zavet prema Mariji; treba da je uzme za ženu i da se obavi bračna ceremonija; drugo, treba da veruje Marijinoj priči da mu nije bila neverna. I treće, sve ovo se događa u skladu sa planom i zato je neophodno da se sprovede kako bi se sproveo plan iz Starog zaveta, govorimo o Isaiji 7:14.

Bog je uistinu izveo do kraja Marijin odnos sa Josifom. U stihovima 24-25 čitamo: **A kad se Josif probudi oda sna, učini kako mu naredi anđeo Gospodnji i uze k sebi ženu svoju. I ne upozna je sve dok ona ne porodi sina svojega, prvorođenca. I dade mu ime Isus.**

U ovom zaključku poglavlja kojeg obrađujemo treba primetiti dve stvari. Prvo, Josif je bez odlaganja poslušao anđela, budući je bio pravedan i duhovan čovek i uzeo je Mariju za svoju suprugu odradivši bračnu ceremoniju. I drugo, jasno nam kaže; **i ne upozna je**, a to znači da nije imao intimne odnose s njom **sve dok ona ne porodi sina.**

Po sklapanju braka i bračne ceremonije Marija je ostala devica sve do Isusovog rođenja. Kada kaže ***i ne upozna je sve dok ona ne porodi sina***, to znači da je Josif nije upoznao sve dok ona nije rodila Sina. Posle Isusovog rođenja oni su imali opetovane seksualne odnose; ovo svakako opovrgava uobičajene tvrdnje da je Marija i posle poroda ostala devica. Učenje o neprekinutom devičanstvu Marijinom nije u skladu sa Pismima. Ne samo da ona nije ostala devica, već pouzdano znamo da je rodila još barem šestero dece: četiri sina i barem dve kćerke (Matej 13:55-56).

3. Za Pastire

U Luki 2:8-20 nalazimo objavu anđela upućenu pastirima, a u vezi sa rođenjem Isusa. Stih 8 kaže: ***A u tome istom kraju behu pastiri: noćivali su pod vedrim nebom i čuvali noćnu stražu nad svojim stadom.***

Zbog onoga što kaže stih 8, mnoge prigodne Božićne propovedi objavljuju kako Ješua nikako nije mogao biti rođen u decembru, jer nikom ne pada na pamet da ovce drži na polju u decembru. Ko god vam to kaže sigurno je da nikada u životu nije bio u gradu Vitlejemu u mesecu decembru. Kako sam ja živeo u Izraelu i bio sam više puta u Vitlejemu u decembru mogu svedočiti da u tom vremenu ima posvuda i ovaca i pastira. Kišna sezona u Izraelu traje od sredine oktobra pa do sredine aprila. Od sredine aprila pa do sredine oktobra ne pada nikakva kiša, osim ponekad u baš ekstremnim situacijama. Kao direktna posledica takvog vremena kada započne mesec oktobar planine i brežuljci su spaljeni od sunca i suše. Kako kiše počnu u oktobru, do decembra je bujan i zeleni travnati tepih rastrt po celoj zemlji, čak i u području pustinje Negev. Jako je dobro vreme za ovce da budu napolje. Ovo ne govorim da bih navijao za datum 25. decembar; jednostavno kažem da stih 8 ne može da bude argument protiv tog datuma. Do sada, šta se tiče podataka koje nam daje sama Biblija, nije moguće odrediti u koje doba godine Ješua jeste rođen. Možda se to dogodilo u decembru, možda je bio jul. Jednostavno, nema načina da to znamo sa sigurnošću.

Ono važno šta bi valjalo istaknuti u ovom odlomku jeste da kada su se anđeli pojavili ovim pastirima, rekli su im da idu u Vitlejem i da će tamo naći Mesiju. Da bi oni znali koja je prava beba anđeli su im dali dva traga, u stihu 12. Prvi trag je da će novorođenče biti „povijeno“. Termin „povijeno“ odnosi se na zavoje za ukop. Isus je dakle bio povijen u zavoje za ukop. Posvuda u planinama i brežuljcima brdovitog predela Jude pećine nisu služile samo da bi se sklonile životinje, već su služile i kao grobnice. Jako često je njihova namena bila i jedno i drugo. Između većeg broja pećina i jama na istom terenu neke bi se koristile za sklanjanje životinje, a druge za ukop i u takvima bi bila ostavljena ili spremljena tkanina za ukop; povoji za ukop. Često bi se dešavalo da se ti povoji mogu naći u svakoj od tih pećina. Kako je Ješua rođen u staji, njegovi roditelji bili su prisiljeni upotrebiti ono šta im je bilo pri ruci – povoje za ukop. Prvog dana svog života Isus je umotan u iste povoje u koje će biti umotan i poslednji dan svog života – u povoje za ukop. Ovaj simbolizam nikako ne sme da nam promakne. Ovde nam je potpuno jasno prikazano značenje i razlog zašto je On rođen. On je rođen da umre i tu simboliku vidimo u omatanju te bebe povojima za ukop.

Drugi trag je da će beba ležati u jaslama, šta im samo po sebi kaže da traže Dete u staji. U tim danima staje nisu bile odvojene građevine kako je to slučaj danas, već se radilo o pećinama.

Objavivši dakle pastirima dva traga pomoću kojih bi trebalo da nađu Mesiju, u stihu 13, anđeli počinju da pevaju himnu od dve rečenice. Prva rečenica je za Boga, a druga je za čovečanstvo. Ovo nalazimo u stihu 14.

U vezi sa Bogom kažu: **Slava na visinama Bogu,**

A u vezi sa čovečanstvom kažu: **a na zemlji mir! Među ljudima dobra volja.**

Zbog dva traga o kojima smo pre govorili jevrejski pastiri mogli su da pronadu Dete. Prvo jevrejsko obožavanje Mesijanske Osobe nalazimo stoga u stihovima 15-20.

B. Rođenje

Sledeći odlomak je Luka 2:1-7, i govori nam konkretno o rođenju Ješuinom: **A dogodi se da onih dana iziđe naredba od cara Augusta da se provede popis svega sveta. Beše to prvi popis za Kvirinijeve uprave Sirijom. I svi su se išli upisati, svako u svoj grad. A i Josif, kako je bio iz doma i loze Davidove, uzade iz Galileje, iz grada Nazareta, u Judeju - u grad Davidov koji se zove Vitlejem, da se upiše zajedno s Marijom, isprošenom mu za ženu, koja beše trudna. A dogodi se, dok su bili onde, da joj se navršise dani da rodi. I porodi sina svojega, prvorođenca, te ga povi i položi ga u jasle, jer za njih nije bilo mesta u noćištu.**

Na temelju onoga što nam kaže Luka možemo sa popriličnom tačnošću odrediti kada je Isus rođen, barem kada je u pitanju godina. Prvo, Ješua se morao roditi pre 4. godine pre Hrista, jednostavno zato što je Irod veliki umro 4. godine pre Hrista. Evanđelja nam jasno kažu da je u vremenu Isusova rođenja Irod veliki itekako bio živ. Kako je Irod umro 4. godine pre Hrista to znači da je Isus rođen neko vreme pre te godine. Drugo, Kvirinijev dekret (stih 2) izdan je 8. godine pre Hrista. To nas dovodi do polovičnog zaključka da je Isus rođen negde između 8. i 4. godine pre Hrista.

To još možemo suziti jer, prema Josifu Flaviju, jevrejskom istoričaru iz prvog veka, Irod je otišao iz Jerusalima 5. godine pre Hrista; otišao je u Jerihon i tamo je ostao sve do svoje smrti. Kako su mudraci susreli Iroda dok je još bio u Jerusalimu to bi taj susret postavilo negde oko 6. godine pre Hrista ili još ranije. To sužava vreme Isusova rođenja na vreme između 8. i 6. godine pre Hrista. Josif Flavije nam takođe kaže da 8. godine pre Hrista Irod nije bio u Jerusalimu jer se borio u ratu. Mudraci se dakle nisu mogli susresti sa Irodom 8. godine pre Hrista jer on tada nije bio u Jerusalimu. Kada sve ove tragove posložimo kako treba, mogući zaključak je da je Isus rođen između 7. i 6. godine pre Hrista.

C. Obrezanje

Luka 2:21 beleži Isusovo obrezanje: ***I kad se navrší osam dana da dete bude obrezano, dadoše mu ime Isus, kako ga je bio nazvao anđeo pre no što je on još bio začét u utrobi.***

U odvojenim događajima i Mariji i Josifu rečeno je od strane anđela da svom detetu daju ime ISUS. Službeno davanje imena detetu u jevrejskom svetu, i tada i danas, događa se na dan obrezanja muškog deteta. Dakle, službeno oni nisu svoje dete nazvali Ješua na dan kada je rođen, već su čekali da dete navrší osmi dan života. Tada je Isus obrezan i tom prilikom službeno je dobio ime i nazvan je u poslušnosti poruci koju je Josif primio od anđela: ***a rodiće sina, i daćeš mu ime Isus, jer on će spasiti narod svoj od greha njihovih*** (Matej 1:21). Još jednom, termin ISUS znači „Spasenje“ ili „Spasitelj“.

Obrezanje je bilo propisano pod dva Starozavetna saveza. Prvo, obrezanje je bilo obavezno pod Avramovim savezom; i drugo, pod Mojsijevim savezom. Obrezanje ima različito značenje pod svakim ovim savezom. Obrezanje pod Avramovim savezom bio je znak jevrejstva. Obrezanje pod Mojsijevim savezom bilo je znak podložnosti Mojsijevom zakonu. U vremenu o kojem mi govorimo Mojsijev zakon je bio na snazi, ali i Avramov savez je na snazi, tako da je Ješua obrezan na temelju jednog i drugog. Pod Avramovim savezom obrezanje je bilo obavezno za Jevreje, dok je pod Mojsijevim zakonom bilo obavezno za Jevreje, kao i za pagane koji su postali prozeliti ili su jednostavno bili sluge u jevrejskom domu.

Međutim, od Mesijine smrti Mojsijev zakon više nije na snazi, učinjen je neoperativnim. I zato što je učinjen neoperativnim više ne postoji nikakav razlog za obrezanje koji bi bilo utemeljeno na Mojsijevom zakonu, ni za Jevreje, ni za pagane. Ali, kako je Avramov savez večan, on je i dalje obavezujući za jevrejske očeve i oni bi trebali da obrežu svoju mušku decu, osmog dana njihova života, kao znak njihove pripadnosti jevrejskom narodu. To je razlog zašto su jevrejski vernici danas i dalje pod obavezom iz Avramovog saveza da obrežu svoju mušku decu osmi dan njihova života.

Da li ovo šta smo rekli protureči Poslanici Galatima? Niti najmanje, jer u toj poslanici Pavle ne tretira sa obrezanjem Jevreja na temelju Avramovog saveza, već tretira sa obrezanjem pagana na temelju Mojsijeva zakona. Zato što ne postoji nikakav temelj za obrezanje pagana pod Mojsijevim zakonom, Poslanica Galatima iznosi argumente protiv obrezanja na temelju Mojsijeva zakona.

Nadalje, obrezanje pokazuje veru roditelja, a ne veru deteta. U dobi od osam dana, dete zasigurno ne vrši svoju volju, niti pokazuje svoju veru, kroz čin obrezanja. Kad bi ono moglo da izabere toga dana verovatno ne bi proživelo to iskustvo. Obrezanje pokazuje veru i poslušnost roditelja, a ne deteta.

To je jedan od razloga zašto krštenje vodom nije antitip niti je na bilo koji drugi način ispunjenje čina obrezanja. Krštenje vodom pokazuje veru i poslušnost onoga koji se krsti. Obrezanje pokazuje veru i poslušnost roditelja deteta koje se obreže. Kada bi krštenje vodom uistinu predstavljalo antitip obrezanja onda bi trebalo da se krste vodom samo muška deca osmog dana od njihova rođenja.

Naravno da se to ne podučava nigde u Pismima. Stoga još jednom, krštenje vodom pokazuje veru onoga koji se krsti i njegovu poslušnost Božijoj zapovedi. Obrezanje pokazuje veru i poslušnost roditelja. Antitip obrezanja tela u Pismima nikada nije krštenje vodom. Zapravo, antitip obrezanja tela je bilo i jeste obrezanje srca.

D. Predstavljanje

Sledeći događaj kod rođenja Mesije zabeležen je u Luki 2:22-38. Radi se o predstavljanju koje se dogodilo kada je Ješua bio četrdeset dana star. Prema Mojsijevom zakonu (Levitski zakon 12), majka je trebala da prođe obred pročišćenja koji je trajao četrdeset dana za dečaka i osam dana za devojčicu. Zato što je Marija rodila dečaka ovaj događaj se odigrao kada je Ješua bio star četrdeset dana.

Svrha ove ceremonije bila je dvostruka. Prva svrha je bila obredno pranje i pročišćenje majke. Druga svrha je bila plaćanje otkupne cene za prvorođenca u skladu sa zapovedima iz Izlaska 13. I ovo nam je pokazatelj da su Josif i Marija bili duhovni ljudi, jer se to pokazuje kroz njihovu podložnost zapovedima Mojsijevog zakona. Isus je bio odgajan od strane dvoje ljudi koji su bili duhovni, pravedni i poslušni Mojsijevom zakonu.

Stih 24 kaže da je žrtveni prinos bio: **par grlica ili dva golublja mladunca**, jedna ptica kao prinos za greh, jedna kao žrtva paljenica. Ovo nam otkriva da je ekonomski status Josifa i Marije bio siromaštvo, jer prinos para grlica ili dva golublja mladunca bio je dopušten samo ako nisu mogli da prinesu ništa bolje od toga. Sve ovo je itekako u skladu sa dva starozavetna proroštva. Prvo, Isaija, gde je proroštvo o tome da će se Mesija pojaviti tek kada moćna kuća Davidova bude svedena na nivo koji je nekada imala, ne u vremenu Davida, nego u vremenu njegova oca Jeseja. Zato Isaija pominje Jeseja, a ne Davida. Isaija oslikava veliku kuću Davidovu kao drvo koje je posečeno i sve što je od drveta ostalo jeste panj. Pa iako se čini da se radi samo o mrtvom panju, odjednom iz njega počinje da izbija mladica i da proizvodi život. Cela poanta ove slike u Isaiji 11:1 jeste u sledećem; kada kuća Davidova bude ponovno svedena na siromaštvo, kada bude svedena na neimaštinu Jesejevog vremena, tada će iz nje izniknuti Mesijanski Izdanak.

Drugo proroštvo nalazimo u Amosu 9:11 i ono predviđa da će se Mesija pojaviti tek kada moćna kuća Davidova bude svedena na „srušenu kolibu.“ Kako Josif i Marija nisu bili u mogućnosti da prinesu žrtvene životinje prineli su dve ptice.

1. Susret sa Simeonom

Baš ovom prilikom desila su se dva iskustva ili bolje rečeno dva susreta, u stihovima 25-35. Prvi susret je bio sa starcem po imenu Simeon. Prema stihu 25 Simeon je bio **pravedan i bogobožazan, iščekivao Utjehu Izraelovu**. Ovo znači da je Simeon bio pripadnik verujućeg Ostatka Izraelovog u tom vremenu. Nešto pre Simeonu je bilo objavljeno da neće umreti – koliko god starost bude trebalo da doživi – dok Mesijansku Osobu ne vidi svojim očima.

Kada je video četrdeset dana starog Isusa prepoznao je ispunjenje tog obećanja danog njemu. U stihovima 29-31 on kaže:

Sada otpuštaš slugu svojega, Gospodaru, po reči svojoj, u miru. Jer mi oči videše Spasenje tvoje koje si pripravio pred licem svim narodima; ...

Simeon kaže da je sada spreman da umre jer je napokon video Mesijansku Osobu. Ovde nalazimo igru reči, jer dobro se prisetiti da Simeon nije govorio ni engleski, ni grčki, ni srpski, već hebrejski. Kada on kaže, „oči mi videše spasenje tvoje“ to bi zvučalo kao, „moje oči videše tvog Ješuaha; a to je potpuno ista reč kao i hebrejsko ime za Isusa, uz dodatak onog 'h' na kraju. Drugim rečima, rekao je „moje oči su videle tvog Isusa (tvoje Spasenje). Simeon je bio čovek koji je proučavao Reč Božiju iz Starog zaveta i prepoznao je da će Prvi dolazak Mesije biti na blagoslov za dve grupe ljudi: za jevreje i za pagane.

U stihu 32 Simeon kaže o Isusu: ***... svetlo za prosvetljenje pagana i slavu naroda tvajega Izraela.***

Nakon toga, u stihovima 34-35 izgovara jako snažne reči namenjene Mariji, reči koje je ona verovatno razumela tek godinama posle.

Stih 34 glasi: ***Evo, ovaj je postavljen na propast i vaskrsenje mnogih u Izraelu, i za znak osporavan ...***

Dve stvari su nam otkrivene u ovom stihu. Prvo, dolazak Ješue prouzrokovalaće podelu unutar jevrejskog sveta. Biće onih koji će zbog Njega vaskrsnuti; to su oni koji poveruju. Ali, mnogo više njih će zbog Njega propasti. Drugo, On sam biće znak protiv kojeg će mnogi govoriti unutar naroda Izraela i ovo je istina sve do ovih naših dana.

Stih 35 nam otkriva još dve dodatne stvari. Prvo, u stihu 35a: ***a i tebi samoj mač će probosti dušu ...***

Naglasak u ovim stihovima je na tome da će i ona sama doživjeti jedan duboki, unutarnji lom srca zbog Isusa – ne zato što će Isus nešto njoj napraviti, već zbog okolnosti i događaja koje će ona proživeti s Njim. Ona će proći agoniju, slom i duboku tugu zbog Isusa, jer će svedočiti odbacivanju Njegove Osobe i videće Njega kao znak protiv kojeg će govoriti starešine Izraela. Isus je postao znak u smislu da je On postao tačka razdvajanja između Jevreja koji veruju, Ostatka; i Jevreja koji ne veruju, ne-Ostatka. On je postao znak podele i razdvajanja i znak protiv kojeg govori ne-Ostatka. Trenutak u vremenu u kojem će mač probosti duboko u Marijinu dušu biće trenutak kada bude gledala Njega prikovanog za krst.

I na kraju, u stihu 35b, Simeon kaže da je svrha iznad svega toga ***da se razotkriju misli mnogih srdaca.***

Uistinu, misli mnogih srca razotkrila su se i razotkrivaju se kroz osobu Ješue iz Nazareta.

2. Susret sa Anom

Drugi susret koji se dogodio unutar Hramske građevine nalazimo u stihovima 36-38. Stih 36 opisuje Anu kao proročicu, odnosno kao osobu koja prima direktna otkrivenja od Boga. Ana je kći Fanuilova, a o tom čoveku ne znamo ništa. Tekst nam dalje govori o tome kako, zbog toga što je Fanuilo njen otac, ona je pripadnica plemena Ašer. Ovo pleme je jedno od onih takozvanih „deset izgubljenih plemena.“ Obratimo pažnju da Ana nije izgubljena; tu je, u Jerusalimu. Greše i u zabludi su oni koji pričaju o deset izgubljenih plemena Izraela. To je najobičniji mit. Biblijski zapisi nam daju jako precizne podatke o svima njima. Jevreji koji su se vratili iz vavilonskog zatočeništva nisu bili samo pripadnici plemena Jude i Venijamina. Među Jevrejima povratnicima bilo je pripadnika svih dvanaest plemena. U ovom stihu imamo jedan deo te dokazne slagalice da pleme Ašer ne pripada u „deset izgubljenih plemena;“ Ana je pripadnica plemena Ašer i živi u Jerusalimu.

Stih 36 nam dalje govori o tome kako je, u tom vremenu, Ana već bila u veoma podmakloj životnoj dobi, te da je posle svog devojaštva sedam godina živela sa mužem pre nego je postala udovica.

Stih 37 nam kaže da je bila udovica oko 84 godine, pa to sveukupno iznosi 91 godinu. Tipično za to vreme bi bilo da se udala oko petnaeste godine života, tako da je u opisanom trenutku ta žena dobro zagazila u stote godine života. Poput Simeona i ona je u četrdeset dana starom dečaku prepoznala Mesijansku Osobu i mnogo se obradovala. Prema stihu 37, ona se **nije odvajala od Hrama — noću i danju služila je Bogu postovima i molitvama.**

Za nju je bilo uobičajeno da bude unutar Hramske građevine noću i danju, u postu i molitvi. Za šta je mogla da moli? Bez sumnje da je molila za otkupljenje Izraela kroz dolazak Mesije. Sada je prepoznala da su njene iskrene i ozbiljne molitve odgovorene.

Njenu reakciju na odgovorene molitve nalazimo u stihu 38: **I ona nadođe baš u taj čas: hvalila je Gospoda i govorila o njemu svima koji iščekivahu otkupljenje u Jerusalimu.**

Sada je konačno mogla da ode iz Hramske građevine i da svakom pripadniku verujućeg Ostatka – onima koji su iščekivali i verovali u nadolazeće otkupljenje Jerusalima – govori da je Mesija rođen i da ga je ona videla u dobi od četrdeset dana. Sada su već mogli da računaju, unutar nekoliko godina, da će se Mesija uskoro objaviti Izraelu i da će delo Otkupljenja započeti.

E. Poseta Mudraca

Sledeći odlomak, Matej 2:1-12 govori nam o Njegovom ranom djetinjstvu u gradu Vitlejemu i o poseti Mudraca. Postoji više pogrešnih koncepcija u uobičajenoj postavci božićnih jaslca, koje se isto tako vide i u popularnoj božićnoj pesmi. Kada se radi postavka jaslca, u vremenu pred Božić, mnogi to rade i sve te postavke jako nalikuju jedna drugoj. Postavi se jedna građevina koja predstavlja štalicu, zanemarujući pritom činjenicu da u tom vremenu staje nisu bile drvene nastambe,

već su se za držanje životinja koristile obližnje pećine. Unutar ili ispred te drvene kućice-štalice postavi se troje ljudi: na jednoj strani Marija, na drugoj Josif i beba Isus ili u Marijinom naručju ili kako leži u jaslama. Pred tom tročlanom porodicom s jedne strane se nalaze pastiri, a tri kralja se postavljaju sa druge strane. Zapravo, cela ta scena je pomalo nebiblijska, jer se pastiri nikada nisu susreli sa Mudracima, njih deli vremenski period od gotovo dve godine. Priča o Mudracima dešava se u vreme kada je Ješua star dve godine.

Potom imamo tri pogrešne koncepcije u božićnoj pesmi koja započinje rečima: „Mi tri smo kralja sa Orijenta.“ Prvo, nema načina da znamo sa sigurnošću da je bilo tri kralja. Biblija u izvornom tekstu koristi množinu, a to znači da ih je bilo barem dvojica. Mogla su biti dvojica, ili njih dvadeset, ili dve hiljade, ko zna? Najbliže tačnom podatku je da ih je bila množina, ali nepoznatog broja.

Druga pogrešna koncepcija je da se radilo o kraljevima. Biblija to nigde ne kaže. Oni nisu bili kraljevi, bili su Mudraci – termin koji znači „astrolozi.“

Treća pogrešna koncepcija jeste da su ti ljudi videli pravu zvezdu, neki vole dodati „zvezdu repaticu.“ Ono što su Mudraci videli nije bila doslovna zvezda, već se radilo o Šekina Slavi. Pet je razloga zašto se nikako nije moglo raditi o doslovnoj zvezdi. Prvo, ta zvezda je jedinstvena po tome što je Hristova zvezda, jer je u stihu 2 nazvana Njegovom zvezdom da bi nam bilo jasno da je to Njegova zvezda na način na koji nijedna druga zvezda nije Njegova. Drugo, zvezda o kojoj govorimo se pojavljuje i nestaje. Treće, ova zvezda se kreće od istoka prema zapadu, od Vavilonije prema Izraelu. Četvrto, kreće se od severa ka jugu, od Jerusalima ka Vitlejemu. I peto, u stihu 9, lebdi upravo nad kućom u kojoj Dete živi. Doslovna zvezda koja bi sišla i lebdela nad kućom u Vitlejemu očigledno bi dovela do razaranja cele planete. Baš kao što je Šekina Slava upotrebljena da objavi rođenje Kralja Jevreja jevrejskim pastirima, tako je ista ta Šekina Slava upotrebljena da objavi rođenje Kralja Jevreja paganskim astrolozima.

Međutim, ti Mudraci se više nisu bavili astrologijom. Zadržali su titulu, ali nisu više praktikovali astrologiju. Naraštajima posle, Danilov pravedan život i velika čuda koja su pratila njegov život itekako su imali uticaj na ljude koji su ga okruživali. Ti pagani postali su vernici u Boga Izraela. Danilo je napisao svoju knjigu dok je bio zatočen u Vavilonu i ti pagani su naučili da se Kralj Jevreja rodio. Stoga su došli na za njih jedino logično mesto, u Jerusalim, koji je glavni grad i tron velikog Kralja.

Iako oni jesu bili upoznati sa knjigom proroka Danila, knjiga proroka Miheja za njih je bila nepoznanica, a upravo je Mihej taj koji je prorokovao da će se Mesija roditi u Vitlejemu (Mihej 5:2). Dakle, zbog toga su došli u Jerusalim pitajući: „Gde treba da se rodi Kralj Jevreja?“ Njihova potraga je ozbiljno uznemirila stanovnike Jerusalima, a posebno je privukla pažnju jednog čoveka, Iroda Velikog. Kako je bio paranoičan Irod je uvek strahovao od zavera koje se kuju oko njega, a ovo je njemu izgledalo upravo tako. Pozvao je Mudrace, okupio veliko-sveštenike i starešine i oni su izvestili njega i Mudrace da se Kralj Jevreja ne treba roditi u Jerusalimu, nego u Vitlejemu. Prema stihu 7, Irod potajno pozva Mudrace ***i pomno od njih istraži vreme kada se pojavila zvezda.***

Drugim rečima, nakon što su velesveštenici i starešine otišli, on je nasamo razgovarao sa Mudracima kako bi otkrio koliko je prošlo vremena od kada se zvezda prvi put pojavila. Imao je on svoje razloge za to.

Saznavši od njih da je od tada prošlo skoro dve godine, poslao ih je u Vitlejem i rekao im je u stihu 8b: **Pođite i pomno se raspitajte za dete! A kad ga nađete, javite mi da i ja odem te mu se poklonim.**

Termin koji je Irod upotrebio za to malo dete grčka je reč **paidos**, a ta reč se odnosi na malo dete koje je staro barem godinu dana. To znači da je u tom trenutku dete Isus bilo barem godinu dana staro; ili još preciznije, temeljeno na vremenu koje je proteklo od pojave zvezde, dete je bilo staro dve godine. Odlazeći od Iroda Mudraci su otišli svojim putem prema Vitlejemu, a kada su se približili Vitlejemu zvezda se ponovo pojavila zastala i lebdela iznad mesta gde je bilo dete.

Prema stihu 11 oni **uđoše u kuću**. Nisu ušli u staju, niti u pećinu; ušli su u privatnu kuću. Pastiri su Isusa pronašli u staji, a Mudraci su Njega pronašli u jednoj privatnoj kući u Vitlejemu. Ovi stihovi nam pokazuju da je Isus rođen u okolini Vitlejema, a potom su Josif i Marija ostali u Vitlejemu, možda je razlog tome njihovo siromaštvo, a možda su njihove porodice vukle poreklo iz Vitlejema. Kada su Mudraci ušli u kuću prepoznali su dvogodišnjeg dečaka kao Mesijansku Osobu i u stihu 11 **padoše i pokloniše mu se**. Ovde vidimo prvo pagansko obožavanje Mesijanskog Kralja, dok sa jevrejskim pastirima imamo prvo jevrejsko obožavanje Mesije.

Nadalje, Mudraci su ovoj porodici dali tri različita poklona: zlato, tamjan i smirnu. Svi ovi pokloni imaju izuzetno simboličko značenje u Starom zavetu: zlato je predstavljalo simbol kraljevstva ili kraljevskog porekla; tamjan je simbol božanstva; a smirna je simbol smrti i žrtvenog prinosa. Zlato naglašava da je Ješua kralj; tamjan naglašava On je Bog; a smirna naglašava delo Bogo-Čoveka koji je došao da umre kao konačna žrtva za greh.

Iako je Irod rekao ovim ljudima da izveste njega kada pronađu Dete, u stihu 12, oni su upozoreni od Boga da to ne čine. Na sreću, putem upozorenja koje je došlo kroz san u stihu 13, Josif je uspeo da pobjegne u Egipat, u stihovima 14-15. Iako su bili siromašni ljudi, sada, sa zlatom, tamjanom i smirnom imali su dovoljno novca da otputuju i da se izdržavaju svo vreme provedeno u Egiptu.

Matej 2:16-18 beleži Irodovu reakciju. Irod je sada osećao da mora nešto da poduzme u vezi te urote koja se kuje u Vitlejemu. Iako je Irod bio poznat kao Irod Veliki uistinu bi mu bolje pristajalo ime „Irod Paranoik.“ Toliko je bio paranoičan da je uvek smatrao kako se oko njega kuje neka urota protiv njega. Ubio je svoju najomiljeniju suprugu i svoja četiri sina tokom svog kraljevanja i svi su bili optuženi za urotu. Cezar tog vremena, August, jednom je rekao za Iroda da je sigurnije biti Irodova svinja nego Irodov sin. Nominalno, Irod je bio obraćenik na Judaizam, pa zato nije jeo svinjetinu. Tako da su njegove svinje bile poprilično sigurne, ali ako ste bili Irodov sin smrt je bila vrlo verovatan ishod za vas.

Irod je sada pretpostavio da je negde u Vitlejemu dečak do dve godine star koji je deo zavere da se njemu uzme presto, pa je poslao svoje vojnike da pobiju sve bebe u Vitlejemu. Matej 2:16b kaže: **te posla da se poubijaju svi dečaci u Vitlejemu i po svoj njegovoj okolici, od dve godine pa naniže - prema vremenu koje beše pomno istražio od mudraca.**

Irod je saznao od Mudraca da je prošlo oko dve godine od kada se zvezda pojavila. Računajući na tu činjenicu pobio je svu decu u Vitlejemu i okolici do dve godine starosti.

II. ISUSOV RANI ŽIVOT

A. Povratak u Nazaret

Sledeći događaj nalazimo u Mateju 2:19-23 i u Luki 2:39, gde nam se govori o Isusovom detinjstvu u Nazaretu. Nemoguće je znati koliko je dugo njegova porodica provela u Egiptu nakon što su pobjegli od Iroda Velikog, ali otprilike, radi se o jednoj do dve godine. Do trenutka dok su njegovi krenuli da se vraćaju iz Egpta za Izrael, Isus je imao tri ili četiri godine. Kada je porodica pobjegla u Egipat, pobjegli su iz grada Vitlejema gde su očigledno i odabrali da se smeste po Isusovom rođenju, možda čak imajući na umu i proroštvo iz Miheja 5:2. Iako Mihej 5:2 jeste prorokovao da će se Mesija roditi u Vitlejemu, ništa u tom proroštvu ne govori da će Isus odrastati u Vitlejemu.

Kada je Isus bio star dve godine odveden je u Egipat i ostao je tamo do starosti od tri ili četiri godine. Kada se vratio u Izrael, došao je u Nazaret. Razlog doseljenja u Nazaret bio je čovek koji je imenovan etnarhom Judeje, gde se nalazi Vitlejem. Kada je Irod Veliki umro, njegovo veliko kraljevstvo podeljeno je između njegova tri sina. Arhelaj, kako god to bilo teško za poverovati, bio je još gori od svog oca. Bio je toliko loš i naopak da ga je nakraju Rim proterao. Ali, u ovom trenutku u kojem se sve ovo dešava Arhelaj vlada Judejom. Kako bi izbegli probleme sa Arhelajem porodica je odlučila da se preseli u Galileju, kojom je u tom trenutku vladao Irod Antipa. Iako je i Antipa bio sin Iroda Velikog, bio je drugačija osoba od svog brata Arhelaja.

To što su se naselili u grad Nazaret kreiraće stigmju i obeležiće Hrista za ceo život. U to vreme poznata rabinska izreka je bila „ako se želiš obogatiti, idi na sever; ako želiš postati mudar, idi na jug.“ Otići na sever značilo je otići u Galileju, a otići na jug značilo je otići u Judeju. Stanovnici Judeje gledali su s visoka na Galilejce. Judejci su smatrali da stanovnici Galileje žele isključivo novac; da su mnogo više zaokupljeni materijalnim stvarima, a malo ili ništa duhovnim stvarima. Oni koji su bili opsednuti materijalnim živeli su u Galileji, a oni koji su tražili mudrost Božiju išli su u Judeju gde su bile smeštene sve rabinske škole i akademije. Zapravo, jednom prilikom, kolega farisej rekao je Nikodimu: **Istraži i vidi da iz Galileje prorok ne ustade** (Jovan 7:52). Naravno da je ovo preterivanje jer neki proroci, poput Jone, Osije, ili Ilije bili su iz Galileje.

Ne samo da su stanovnici Judeje gledali s visoka na Galilejce, već su oni iz Galileje gledali s visoka na one koji su bili iz Nazareta. Čak i čovek iz Galileje je jednom rekao u Jovanu 1:46; ***Iz Nazareta može li što dobro biti?***

To što je bio i Galilejac i Nazarećanin bilo je već dovoljno da propati i živi proroštvo koje je Isaija o Njemu prorokovao u 53:3, ***prezren beše i odbačen od ljudi.***

B. Odrastanje Isusovo

1. Iz Novog zaveta

Sledeći odlomak, Luka 2:40, je samo jedan stih koji sumira svo Isusovo odrastanje od otprilike njegove četvrte do dvanaeste godine starosti: ***A dete je raslo i jačalo duhom ispunjavajući se mudrošću. I milost Božija beše nad njim.***

Sa ovom jednom izjavom sve je pobrojeno; fizički, dete je raslo; mentalno, ispunjalo se mudrošću; i duhovno, jačao je i milost Božija bila je nad Njim.

Pitanje koje se ovde postavlja je: Kakvu vrstu odgoja i obrazovanja je Ješua primio? Iz sledećeg segmenta evanđelja po Luki znamo da je u dvanaestoj godini života Ješua imao izuzetnu spoznaju o Reči Božijoj. Ali, kako je On došao do te razine spoznaje? Zasigurno, to što je On znao nije bilo moguće naučiti unutar obrazovnog sistema koji je Nazaret imao u to vreme, jer grad je bio prezren i na lošem glasu. Do neke tačke možemo zaključiti, po onome što znamo iz Novog zaveta, odakle takvo poznavanje Božije Reči. Znamo da je Isus odgojen u jevrejskom domu i to u veoma duhovnom jevrejskom domu, jer su i Josif i Marija bili pripadnici verujućeg Ostatka tog vremena. Stoga, mnogo toga što je Isus znao o svom jevrejstvu, o jevrejskom svetu i o Pismima, lako je moguće da je naučio od svog očuha Josifa i od svoje majke Marije. Ali, to i dalje ne objašnjava jedinstvenost Njegove spoznaje u dobi od dvanaest godina.

Ne bi trebalo da pretpostavimo da je ta spoznaja bila tu zbog Njegovog Božanstva, jer iako je Njegovo Božanstvo nesumnjiva činjenica; u Njegovoj Božanstvenosti, On je sveznajući; ali u Njegovoj ljudskosti, On je morao da prođe sav proces učenja kao i svaki drugi čovek koji uči i koji je podučavan.

2. Iz Starog zaveta

Postoje odedene stvari o Ješui koje učimo iz Starog zaveta. Isaija 50:4-9 opisuje nam način na koji je Isus bio podučavan:

Gospod GOSPOD dade mi jezik učenikā da bih znao rečju okrepiti umornoga. Svako jutro budi, budi mi uho, da slušam kao učenici. Gospod GOSPOD otvori mi uši, i ja se nisam bunio niti nazad uzmicao. Leđa svoja podmetnuh onima koji me udarahu, i obraze svoje onima koji mi bradu čupahu; lice svoje ne zaklonih od poruga i pljuvanja. Jer Gospod GOSPOD mi pomaže, zato se neću smesti; zato sam lice svoje učinio ko kremen i znam da se neću postideti. Blizu je onaj koji me opravda; ko će se parbiti sa mnom? Ustanimo zajedno; ko će mi biti protivnik? Neka pristupi k meni. Gle, Gospod GOSPOD mi

pomaže; ko je taj koji će me osuditi? Gle, svi će oni kao haljina da ostare, moljac će ih izjesti.

Prema stihu 4, dok je Ješua odrastao u Svojoj dečaćkoj dobi, svako jutro, u rano jutro, dan za danom, Bog Otac budio je Svog Sina, odvajao ga je na stranu i podučavao ga je Reči Božijoj. On je bio podvrgnut učenštvu i učio je o Svojoj ličnosti, o Svojoj poruci, i o Svom delu. To je način na koji je On primao Svoju spoznaju. U stihu 5, kada je počeo da razume da je razlog zašto je došao na zemlju to šta treba da umre, nije se bunio, umesto toga otvorio je Svoje uši i nije se bunio niti je uzmicao pred Svojim pozivom. U stihu 6, leđa Svoja je podmetnuo onima koji ga biju, dakle nije pokušao da se skloni ili sakrije od onih koji su ga bičevali, ismejavali i tukli. Nije pokušavao da okrene Svoje lice od onih koji su mu čupali bradu, već je okrenuo i drugi obraz onima koji su mu se rugali i pljuvali ga i podneo je stid koji dolazi sa svim tim. Kada je došlo vreme da ispuni Svoje poslanje, stih 7 kaže: ***zato sam lice svoje učinio ko kremen.*** U stihu 8, Mesija je opravdan, a u stihu 9 On nije osuđen.

Ono što je sumirano u Luki 2:40 u detaljima nam je razloženo u Isaiji 50:4-9. Sin Božiji u Svojoj ljudskosti bio je posebno podučavan i pripreman od Boga Oca svako jutro, rano jutro, dan za danom, te je u dvanaestoj godini On sa potpunom jasnoćom razumeo Svoju misiju i Svoj odnos sa Bogom Ocem.

C. Poseta Jerusalimu

U Luki 2:41-50 nalazimo izveštaj o svojevrsnom incidentu u životu Ješue, koji se desio kada je On bio dvanaest godina star. Prema stihu 41, Njegovi su roditelji svake godine išli u Jerusalim na blagdan Pashe. Ovo još jednom pokazuje poslušnost Isusovih roditelja prema Mojsijevom Zakonu, jer ta svakogodišnja praksa odlaska u Jerusalim u skladu je sa zapovedima Mojsijevog Zakona. Te zapovedi nalazimo u Izlasku 23:14-17 i u Ponovljenom zakonu 16:1-8.

Tokom tih ranih godina Isusovog života Njegovi su roditelji uzlazili u Jerusalim bez Njega. Sada kada je On navršio dvanaestu godinu, stih 42 nam kaže: ***I kad mu beše dvanaest godina, prema običaju blagdanskome.***

Neki ljudi pretpostave da se ovde radi o vremenu Njegove Bar Mitzve. Bar Mitzva je jevrejski „obred potvrde,“ ali tom obredu pristupaju dečaci u starosti od trinaest godina, nikada sa dvanaest godina starosti. Običaj tog vremena je nalagao da dečak po navršjenih dvanaest godina, kao pripremu za svoju Bar Mitzvu, ode u Jerusalim na Blagdan Pashe, kako bi posmatrao Pashu. Na prvu Pashu posle Njegovog dvanaestog rođendana Ješua je odveden u Jerusalim, ne za Svoju Bar Mitzvu, već kao deo pripremnog perioda za Svoju Bar Mitzvu.

Stihovi 43-45 kažu da kad su se završili dani blagdana Pashe, Njegovi roditelji su se pridružili grupi sa kojom su i došli, te su se zaputili natrag prema Nazaretu, što je iznosilo oko tri dana puta. Kada su stigli do prvog prenočišta na kraju prvog dana, shvatili su da Ješua nije ni sa kim iz te grupe kako su oni to pretpostavili. Ceo dan su hodali do prvog prenočišta, a sada su opet ceo dan hodali natrag ka Jerusalimu.

Prema stihu 46 prošla su još tri dana pre nego su ga konačno pronašli u Hramskoj građevini. Dakle, sveukupno je prošlo pet dana od kada su ga videli poslednji put. Našli su ga u Hramskoj građevini, a On je tamo sedio među učiteljima, ***i sluša ih i postavlja im pitanja.***

U dobi od dvanaest godina On je bio sposoban da inteligentno razgovara o temama iz Pisama i naglascima iz Mojsijevog Zakona sa ljudima koji su bili vrhunski stručnjaci u tumačenju Zakona.

Stih 47 kaže: ***A svi koji su ga slušali behu zadivljeni razumnošću i odgovorima njegovim.***

Razloga za tu zadivljenost Njegovim odgovorima je nekoliko. Prvo, On je samo dvanaest godina star i očigledno je da ima spoznaju koja daleko nadilazi spoznaju uobičajenog dvanaestogodišnjaka. Drugo, On je iz Galileje, nije pripadao nijednoj jevrejskoj školi iz Judeje. Treće, On je iz Nazareta gde je obrazovni sistem bez sumnje bio još na nižim granama od onog ionako lošeg iz Galileje. Ovde svakako vredi zapaziti rezultat Njegovog vežbanja sa Bogom Ocem, onako kako nam je to objasnio Isaija 50:4-9. Kao rezultat Njegovog učenja i toga što je bio učenik Boga Oca, On je bio osposobljen da inteligentno vodi razgovor pun pitanja i odgovora, sa ekspertima u tumačenju Mojsijevog Zakona. Svi koji su čuli, i Njegova pitanja i Njegove odgovore ostajali su zadivljeni.

U stihu 48a, kada su napokon pronašli Isusa, za trenutak je Marija zaboravila sa kim priča. U tom trenutku je počela da kori Bogo-Čoveka i rekla mu je u stihu 48b: ***Sinko, zašto nam to učini? Evo, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili.***

Drugim rečima, Marija je rekla Isusu, „Zašto si nam to uradio? Zar nisi znao da ćemo te otac i ja sa žalošću tražiti?

U tom trenutku, u stihu 49, Ješua je podsetio Svoju majku ko je On i koje uistinu Njegov Otac: ***Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi valja biti u onome što je Oca mojega?***

Ješua je odgovorio Svojoj majci: „Kako to da ste me tražili? Drugim rečima, trebali su odmah da znaju gde je: u Hramskoj građevini. Razlog zašto su odmah trebali znati gde se On nalazi je: „Zar ne znate da moram biti u kući Svog Oca?“ Ovde On podseća Mariju da Josif nije Njegov pravi otac. Njegov otac je Bog Otac. Trebala je da zna da je najbolje mesto gde da traži svog Sina u kući Njegova Oca. U tom trenutku kuća Njegova Oca bila je Hramska građevina.

Luka nam ističe u stihu 50 da oni nisu baš razumeli šta im je On rekao. Ovaj incident pokazuje nam dve stvari. Prvo, pokazuje nam rezultat Njegovog učenja kod Boga Oca (Isaija 50:4-9); i drugo, takođe nam pokazuje da je u dobi od dvanaest godina On jasno prepoznao i razumeo Svoj odnos Sina prema Bogu Ocu.

D. Isusov dalji rast i razvoj

Poslednji odlomak koji govori o Njegovom rođenju i ranom detinjstvu nalazimo u Luki 2:51-52, gde Luka sumira Njegov rast i razvoj od Njegove dvanaeste do

tridesete godine života. Stih 51 kaže: ***I siđe s njima, i dođe u Nazaret. I beše im podložan. A majka njegova brižno je čuvala sve one reči u srcu svojem.***

On je bio podložan Svojim roditeljima. Ovo je najbolji stih koji nam pokazuje da „podložnost“ ne znači „inferiornost.“ U ovom odlomku se radi o Bogo-Čoveku, superiornom u svakom pogledu, koji podlaže Sebe u poslušnost prema dvoje inferiornih grešnih ljudi, jer je to, u tom trenutku Njegova života, bilo deo Božijeg poretka i Božije volje za Njegov život. Kada Biblija zapoveda supruzi da se podloži svom suprugu, to nema nikakve veze sa uzajamnim odnosom superiornosti i inferiornosti. Radi se o istoj stvari kao i u Luki 2:51: u pitanju je Božiji poredak stvari, Božija zapoved i Božija volja. Ono što treba da se događa u braku jeste da jedan potpuno jednak subjekt podlaže sebe drugom potpuno jednakom subjektu u skladu sa Božijim poretkom stvari i u skladu sa lancem zapovedanja kojem nas se podučava u I. Korinćanima 11:2-16.

Još jednom, podložnost je stvar poretka i procedure; nikako stvar superiornosti i inferiornosti.

Stih 52 kaže: ***I Isus je napredovao u mudrosti i rastu i milosti pred Bogom i ljudima.***

U dobi između dvanaest i trideset, Ješua je napredovao u četiri područja ljudskog rasta i razvoja. Prvo, razvijao se mentalno; ***Isus je napredovao u mudrosti.***

Drugo, razvijao se fizički; ***... i rastu.***

Treće, razvijao se duhovno, rastao je u Božijoj naklonosti, ***... i milosti pred Bogom.***

I četvrto, razvijao se društveno, rastao je u naklonosti ljudskoj ***... i ljudima.***

Napomena prevodioca: Za prevod ovog MBS-a prevodio sam Biblijske tekstove iz Engleske verzije NASV - prevoda koja je korištena u ovoj studiji. Pri tome mi je od velike pomoći bila Varaždinska Biblija – izdanje Hrvatskog Biblijskog Nakladnika, 2012.

Koristio sam i Savremeni Srpski Prevod u izdanju Hrišćanskog evangelizacionog centra iz Bačkog Petrovca, kao i prevod Daničić – Karadžić kako bi što vernije tekst prilagodio duhu Srpskog jezika.

Prevod: Branko Gotovac 2024.